

Vergaderjaar 2008–2009

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 295

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 oktober 2008

In deze brief bericht ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 29 en 30 september jl. plaatsvond. Ook informeer ik u over de Informele Landbouwraad die van 21 t/m 23 september a.s. plaatsvond in Annecy (Frankrijk) en een informele bijeenkomst van ministers van Visserij op maandag 29 september in Brussel.

Landbouw- en Visserijraad 29–30 september 2008

De Raad heeft ten eerste gesproken over twee visserijdossiers: een voorstel voor het kabeljauwherstelplan en het visserijprotocol met Mauritanië in verband met de recente staatsgreep in dat land. Vervolgens heeft Commissaris Fischer Boel haar voorstel voor een minstbedeeldenregeling gepresenteerd. Hierna heeft de Raad ingestemd met een verzoek van de Cypriotische delegatie voor staatssteun in verband met de aanhoudende droogte op het eiland. Vervolgens heeft de voorzitter de Raad ingelicht over het onderhandelingschema voor de *health check* van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Over dit dossier heeft de Raad ditmaal niet inhoudelijk gedebatteerd. Tenslotte hield de Raad een discussie over het voorstel voor het schoolfruitprogramma.

Onder «diversen» stonden vijf punten geagendeerd. De Ierse delegatie heeft aandacht gevraagd voor de mogelijke gevolgen van het Europese klimaat- en energiepakket voor de agrarische sector. De Poolse delegatie heeft vervolgens een verzoek gedaan om de onderbesteding binnen de eerste pijler van het GLB in te zetten voor andere landbouwdoeleinden en om de invoerheffingen voor granen te herintroduceren. Tenslotte heb ik de Commissie twee verzoeken gedaan. Ik heb de Commissaris opgeroepen zo snel mogelijk een voorstel te publiceren over aanvullende wetgevingsmaatregelen in verband met het FLEGT¹-actieplan ter bestrijding van de illegale houtkap en bijbehorende handel. Ook heb ik samen met onder meer België en Luxemburg de Commissie opgeroepen

¹ Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT).

voldoende middelen ter beschikking te stellen in 2009 voor de vaccinatie tegen blauwtong.

*Voorstel herstelplan kabeljauwbestand
(Gedachtewisseling)*

De Raad heeft een oriënterend debat gevoerd over het voorstel inzake de herziening van het kabeljauwherstelplan. De Raad toonde zich kritisch over een aantal onderdelen van het ter tafel liggend voorstel, zoals de reikwijdte en de hoogte van de reductie percentages. Ik heb mijn zorg uitgesproken over de situatie van het kabeljauwbestand en de langetermijndoelstelling van het plan onderschreven. Met het kabeljauwbestand gaat het iets beter, maar nog lang niet voldoende. Het huidige herstelplan heeft ook niet geleverd wat wij dachten. Ik heb aangegeven te betreuren dat het visserij-inspanningsregime in de Noordzee blijft opgehangen aan het kabeljauwherstel en gesteld dat een apart kader voor de visserij-inspanning voor de platvis de voorkeur verdient. Toepassing van de door de Commissie voorgestelde aanpak leidt er immers toe dat de boomkorvisserij die kabeljauw als bijvangst heeft, procentueel evenveel bijdraagt aan het herstel van kabeljauw als de gerichte kabeljauwvisserij. Dit is, zo heb ik opgemerkt, niet terecht en onrechtvaardig. Ik heb dan ook een proportionele bijdrage aan het kabeljauwherstel van de boomkorvloot bepleit. Dit komt neer op een bijdrage naar rato van de impact op het kabeljauwbestand. De voorgestelde reducties voor de visserij-inspanning zal ik beoordelen in het licht van de uiteindelijk gekozen aanpak.

Ik heb mij eveneens kritisch uitgelaten over het gebrek aan flexibiliteit in het voorgestelde inspanningsregime. Er wordt onvoldoende aangesloten bij de dagelijkse praktijk in de visserij. Zo wordt volgens het voorstel de omschakeling van de boomkorvisserij naar de trawl-visserij erg bemoeilijkt. Ook de voorgestelde verplicht toe te passen communautaire criteria voor de verdeling van de visserij-inspanning over de nationale vloten zijn te complex en moeten facultatief zijn. Tenslotte is het naar mijn oordeel noodzakelijk dat eerst in de EU overeenstemming wordt bereikt over het kabeljauwplan alvorens over het kabeljauwbeheer met Noorwegen afspraken te maken.

De Europese Commissie heeft gesteld er van uit te gaan dat – ondanks de vele kritische opmerkingen – de Raad van november een besluit neemt over het kabeljauwherstelplan.

*Mauritanië
(Informatie van de Commissie)*

De Europese Commissie heeft de Raad geïnformeerd over haar aanpak in verband met de recente staatsgreep in Mauritanië. De Commissie heeft alle mogelijkheden onderzocht gericht op herstel van de rechtsorde en de constitutionele democratie en opheldering gevraagd over de uitvoering van het onlangs overeengekomen visserijprotocol tussen de EU en Mauritanië en bevestiging gevraagd de aangegane verplichtingen na te komen. Onlangs heeft Mauritanië in een brief op een bevredigende manier opheldering gegeven over de vragen van de EU, zodat de Commissie nu de betalingsprocedure in gang kan zetten.

Ik heb de Commissie bedankt voor haar inspanningen en steun uitgesproken voor de druk die zij op het Mauritaanse regime zet om te komen tot herstel van de democratie en constitutionele rechtsorde.

Ik heb tegelijkertijd opgemerkt groot belang te hechten aan de internationaal juridische verplichtingen onder het visserijakkoord tussen de EU en

Mauritanië en daarmee aan de continuering van de Europese visserij-activiteiten in de wateren van Mauritanië. Met het voorstel van de Commissie om over te gaan tot betaling, nu Mauritanië voldoende waarborgen heeft gegeven over de goede uitvoering van het visserijprotocol, heb ik ingestemd. Ik heb de Commissaris wel gevraagd de vinger aan de pols te houden.

Raadsvoorstel levering voedsel aan de minst bedeelden

Commissaris Fischer Boel heeft het wijzigingsvoorstel voor de regeling voor de levering van voedsel aan de minstbedeelden in de Unie gepresenteerd. Zij heeft zich beroepen op het feit dat veel burgers onvoldoende koopkracht hebben om permanent voldoende voedsel te kunnen kopen. Gecombineerd met het succes van de bestaande regeling, rechtvaardigt dit volgens haar het voorstel tot verlenging en uitbreiding. Verder heeft de Commissaris aangegeven de wijziging aan te grijpen om de regeling efficiënter te maken door een betere planning en de rapportageverplichtingen aan te scherpen. De Raad heeft na de presentatie van de Commissaris niet over het voorstel gedebatteerd, maar zal dit doen tijdens de vergadering in oktober.

Verzoek om staatssteun van Cyprus vanwege aanhoudende droogte

De Raad heeft unaniem het verzoek van de Cypriotische delegatie voor het verlenen van staatssteun aanvaard. Samen met enkele andere lidstaten heb ik mij van stemming onthouden. Cyprus kan nu eenmalig steun geven aan landbouwers voor de gevolgen van de aanhoudende droogte op het eiland. De Cypriotische regering dient de steun volledig nationaal te financieren. Het besluit zal op een volgende Raad als A-punt officieel worden vastgesteld.

Health check

De Raad hield ditmaal geen plenaire discussie over de *health check* van het GLB. In plaats daarvan hebben voorzitterschap en Commissie met elke lidstaat trilaterale gesprekken gevoerd. De voorzitter herbevestigde dat hij uiterlijk in de Raad van november een politiek akkoord wenst te bereiken, nadat het Europees Parlement over de *health check*-voorstellen heeft gestemd.

Schoolfruitprogramma

De Raad heeft aan de hand van een vragenlijst van het voorzitterschap gediscussieerd over het voorstel voor een Europees schoolfruitprogramma. Over het algemeen hebben de lidstaten het voorstel verwelkomd en hebben zij de Commissie opgeroepen tot meer flexibiliteit, ondermeer op het gebied van de leeftijd van de doelgroep. Ook vroegen diverse lidstaten om bestaande nationale programma's in aanmerking te laten komen voor cofinanciering. Veel landen hebben aangegeven een hoger budget dan de door Commissie voorgestelde € 90 miljoen te wensen. Opmerkelijk was de breed gedragen oproep de herkomst van de te verdelen producten te beperken tot producten uit de Unie. In haar reactie heeft de Commissaris aangegeven het budget niet te willen verhogen en de lidstaten voldoende vrijheid te willen geven in het bepalen van de leeftijd van de doelgroep. Het voorzitterschap heeft aangegeven het dossier voor het einde van het jaar te willen afronden nadat het Europees Parlement er over heeft gestemd.

Ik heb aangegeven in beginsel positief tegenover een Europees schoolfruitprogramma te staan, maar daarbij wel een aantal kritische kantteke-

ningen te plaatsten. Zo is het voor mij van belang dat ook bestaande nationale initiatieven moeten kunnen profiteren van deze regeling. Dat is met het huidige voorstel nog niet mogelijk. Verder heb ik de Commissie opgeroepen de nationale cofinanciering zo flexibel mogelijk op te zetten en parafiscale heffingen als bron van de vereiste nationale cofinanciering niet uit te sluiten. Over het voorgestelde budget heb ik aangegeven de € 90 miljoen als maximum te beschouwen. De groenten en fruit die uitgedeeld gaan worden op de scholen, mogen wat mij betreft ook uit derde landen komen. Tenslotte heb ik bepleit dat de administratieve lasten voor scholen en bedrijfsleven tot een minimum beperkt blijven.

Diversen

a) Gevolgen van Europese klimaat- en energiepakket voor de agrarische sector

(Verzoek Ierse delegatie)

De Ierse delegatie stelde de relatie tussen het Europese klimaat- en energiepakket enerzijds en de voedselzekerheid en rurale ontwikkeling anderzijds voor de agrarische sector aan de orde. De minister gaf aan dat als Ierland aan de verplichtingen moet voldoen om broeikasgassen met 20% te verminderen dit een zeer negatief en disproportioneel effect zal hebben op de agrarische productie in zijn land en dat productie en werkgelegenheid zich naar landen buiten de Unie zal verplaatsen. In haar reactie heeft Commissaris Fischer Boel aangegeven dat de *health check* voldoende mogelijkheden en financiële maatregelen biedt om klimaatmaatregelen via het POP aan- en op te pakken. Te denken viel daarbij onder andere aan maatregelen om de broeikasgasemissie in de landbouw te reduceren.

b) Suggestie voor gebruik van de onbenutte GLB-middelen in eerste pijler

(Verzoek Poolse delegatie)

De Poolse delegatie heeft in de Raad de suggestie gedaan de onbenutte GLB-middelen in de eerste pijler voor andere landbouwdoeleinden in te zetten. Polen constateert dat in de eerste pijler van het GLB-middelen op het ogenblik niet volledig benut worden, onder meer doordat er veel minder exportrestituties worden toegekend dan voorheen. De hoge prijzen die producenten op de markt krijgen voor hun producten dragen bij aan deze trend, evenals de recente hervormingen van het GLB. Polen denkt aan twee concrete bestedingsdoelen: artikel 68 van de *health check* en meer middelen voor de promotie van landbouwproducten buiten de EU. Als onderbouwing gaf de Poolse minister aan dat de 15 oude lidstaten meer mogelijkheden hebben om artikel 68 daadwerkelijk te benutten dan de 12 nieuwe lidstaten. Hij bepleitte deze budgettaire ongelijkheid tussen de oude lidstaten en de nieuwe lidstaten te verkleinen. Een aantal, hoofdzakelijk nieuwe, lidstaten heeft de oproep van Polen ondersteund. De Commissaris benadrukte dat niet-gebruikte middelen van de landbouwbegroting toebehoren aan de lidstaten en niet zonder besluit van de Raad voor andere doeleinden ingezet kunnen worden, ook al vallen die binnen dezelfde begrotingscategorie. Verder heeft zij gewezen op de afspraken in de diverse Toetredingsverdragen over het infaseren van de directe inkomenssteun in de twaalf nieuwste lidstaten.

c) Verzoek opheffing schorsing invoerrechten op granen (Verzoek Poolse delegatie)

In de Raad heeft de Poolse delegatie een verzoek gedaan tot het herintroduceren van de invoerrechten op granen in de EU. Gezien de recente prijsontwikkeling en de oogstsituatie in de EU en de rest van de wereld is Polen van mening dat de schorsing van de invoerrechten kan en moet worden opgeheven. Een groep lidstaten heeft dit pleidooi ondersteund. Ook ik heb de Commissie opgeroepen er voor te zorgen dat zij de invoerrechten voor granen weer instelt vóórdat de interventie in de EU

voor granen in november weer wordt opengesteld. Dit kan naar mijn oordeel omdat nu duidelijk wordt dat de prijzen zich structureel op een veel lager niveau gaan bewegen en dat de vooruitzichten voor het markt-evenwicht positief zijn. Daarmee kan nu aan alle criteria voor de opheffing van de huidige tijdelijke schorsing, die de Raad en de Commissie in de besluiten rond dit dossier hebben vastgelegd, worden voldaan.

d) FLEGT

(Verzoek Nederlandse delegatie)

Zoals ik uw Kamer heb aangekondigd tijdens het Algemeen Overleg «Duurzaam en illegaal hout» van woensdag 24 september jl., heb ik in de Raad de Commissie opgeroepen zo spoedig mogelijk te komen met een concreet wetsvoorstel voor maatregelen die de import van illegaal hout op de EU-markt tegengaan. Ook heb ik gezegd uit te kijken naar de toegezede Mededeling van de Commissie over dit onderwerp. Ik heb daarbij gerefereerd aan de informatie die de Commissie de Raad in december 2007 op mijn uitdrukkelijk verzoek heeft gegeven. Uit de reactie van de Commissie concludeerde ik toen dat de Commissie in mei van dit jaar een Mededeling over dit onderwerp zou uitbrengen, eventueel vergezeld van een wetsvoorstel. Beide documenten heeft de Commissie voorsnog niet gepubliceerd. Verdere vertraging zal naar mijn mening de geloofwaardigheid van de internationale inspanningen van de EU ondermijnen, zowel op het gebied van het bestrijden van de handel in illegaal hout, als het stimuleren van duurzaam bosbeheer. Zeven lidstaten hebben mijn oproep ondersteund. Commissaris Fischer Boel heeft in haar reactie namens Commissaris Dimas aangegeven dat het dossier daadwerkelijk grote aandacht van de Commissie geniet en dat er de afgelopen maanden hard gewerkt is aan een voorstel. Zij verwacht dat het College van Commissarissen het voorstel van Milieucommissaris Dimas op 15 oktober bespreekt en zal aannemen, waarna publicatie automatisch volgt. Ook was mevrouw Fischer Boel het mij eens dat dit onderwerp in belangrijke mate kan bijdragen aan de geloofwaardigheid van de Unie voor de burger.

e) Blauwtong

(Verzoek van onder meer de Nederlandse delegatie)

Ik heb er samen met mijn Belgische, Luxemburgse en Spaanse collega's op gewezen voorstander te zijn van een geharmoniseerde vaccinatiecampagne voor de bestrijding van blauwtong. Voor een effectieve bestrijdingscampagne zal in 2009 voldoende cofinanciering beschikbaar moeten komen, waarbij het gaat om hetzelfde niveau van cofinanciering als in 2008 (100% van de vaccinkosten en 50% van de toedieningskosten).

Naast het algemene gemeenschappelijke pleidooi voor voldoende cofinanciering, heb ik aangegeven dat de vaccinatiecampagne tegen blauwtong in Nederland goed verloopt en dat er tot nu toe maar 40 nieuwe gevallen zijn geconstateerd, die alleen niet-gevaccineerde dieren betreffen. Ik heb daarom mijn dank uitgesproken aan de Europese Commissie voor het beschikbaar stellen van budget voor de cofinanciering van de vaccinatiecampagne.

Mede hierdoor is de campagne in Nederland zo succesvol verlopen. Voorts heb ik het belang onderstreept om ook in de toekomst tegen blauwtong te kunnen blijven vaccineren, onder meer omdat ik mij enerzijds zorgen maak over de verdere verspreiding van blauwtong type 8. Ondanks de massavaccinatiecampagne is het type 8 gebied groter geworden en is het virus nu ook in Zweden en Hongarije opgedoken en anderzijds de verspreiding van type 1, dat vanuit Frankrijk en Spanje richting het noorden oprukt. Ook heb ik de suggestie gedaan om het Europees Referentielaboratorium in Pirbright te vragen om de lidstaten te adviseren over de haalbaarheid van uitroeiing van blauwtong in het algemeen, en serotypes 8 en 1 in het bijzonder. Tenslotte heb ik Commissaris Vassiliou

opgeroepen zo spoedig mogelijk met een concreet voorstel te komen voor de cofinanciering van de vaccinatiecampagne voor 2009. In haar reactie benadrukte zij dat blauwtong tot grote verliezen leidt in de sector en dat vaccinatie een zeer belangrijk middel blijft in de bestrijding van deze ziekte. De Commissie heeft daarom in 2008 € 136 miljoen beschikbaar gesteld en zoekt nu naar middelen voor volgend jaar en streeft daarbij naar een substantieel hoger bedrag.

Informeel bijeenkomst visserijministers maandag 29 september 2008 over de hervorming van het Gemeenschappelijk visserijbeleid

Op initiatief van het voorzitterschap heeft de Raad op maandagochtend 29 september a.s. informeel van gedachten gewisseld over de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). In mijn bijdrage ben ik ingegaan op de sinds de hervorming van 2002 gerealiseerde verbeteringen, die ik van bijzondere betekenis acht voor het functioneren van het GVB. Het gaat hier om de rol van de regionale adviesraden, de toepassing van de meerjarenbenadering en de ondersteunde rol van het Europees visserijfonds voor het bereiken van de doelstellingen van het GVB. Desalniettemin kunnen we constateren dat het GVB haar doelstellingen nog niet heeft bereikt en dat we – met inachtneming van voor mij wezenlijke uitgangspunten – naar oplossingen zullen moeten zoeken om dit te verbeteren. Deze moeten, zo heb ik ingebracht, gevonden worden in de richting van een op het ecosysteem gericht beheer, een meer marktgerichte benadering, zoals het gebruik van economische instrumenten in het GVB, en een substantiële versteviging van de regionale samenwerking.

In mijn antwoorden op de vragen van het Voorzitterschap heb ik – met de kanttekening dat nadere analyse nodig is – onder meer opgemerkt dat ik vooralsnog geen voorstander ben van wijzigingen in het 12 mijlszone regime, dat een verschuiving in het visstandbeheer van toegestane vangsthoeveelheden (TACs)/quota naar visserij-inspanning serieus overweging verdient, dat het systeem van verdeling van vangstmogelijkheden over lidstaten met een vaste verdeelsleutel (zogenoemde relatieve stabiliteit) meer flexibel moet worden toegepast en dat ik in het vlootbeleid geen terugkeer wil naar het in 2002 afgeschafte systeem van meerjarige oriëntatieprogramma's met verplichte capaciteitsreductie.

De Europese Commissie zal begin 2009 een discussiedocument presenteren en een brede consultatie starten met lidstaten en stakeholders. Begin 2010 zal een overzicht van de uitkomsten van het publieke debat worden gepresenteerd en zal een impact assessment worden uitgevoerd. Begin 2011 zal een voorstel voor hervorming van het GVB worden gepresenteerd, waarover de Raad uiterlijk in 2012 moet besluiten.

Informeel Landbouwwaad van Annecy (Frankrijk), 21-23 september 2008

Tijdens de informele Landbouwwaad heeft de Raad aan de hand van een discussiestuk van het Franse voorzitterschap gediscussieerd over de toekomst van het GLB na 2013. Een overgrote meerderheid van de lidstaten heeft gepleit voor het behoud van het GLB, ook ná 2013. Het Verenigd Koninkrijk en Tsjechië hebben als enige lidstaten twijfels geplatst bij de noodzaak van een sterk GLB ná 2013. Veel ministers hebben het belang van voedselzekerheid, marktorientatie en verdere ontkoppeling benadrukt, maar ook van ondersteuning van boeren voor hun bijdrage aan maatschappelijke ontwikkelingen. Over de noodzaak van een horizontaal crisisfonds werd verschillend gedacht. Commissaris Fischer Boel heeft aangegeven crisismaatregelen louter een vangnet in

uiterste noodgevallen te willen laten zijn. Ik heb van de gelegenheid gebruikgemaakt om mijn «Houtskoolschets Europees landbouwbeleid 2020» met mijn collega's te delen.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg

De volgende punten heeft de Raad als A-punt aangenomen, dat wil zeggen zonder discussie.

- Richtlijn van de Raad betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van fruitgewassen, alsmede van fruitgewassen die voor de fruitteelt worden gebruikt (herschikte versie);
- Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten;
- Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting namens de Europese Gemeenschap van de Visserijovereenkomst voor de Zuid-Indische Oceaan;
- Aanneming van de conclusies van de Raad betreffende de mededeling van de Commissie over de rol van het GVB bij de implementatie van een ecosysteembenadering van het beheer van de zeeën;
- Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende machtigingen voor visserijactiviteiten van communautaire vissersvaartuigen buiten de communautaire wateren en de toegang van vaartuigen van derde landen tot de communautaire wateren;
- Voorstel voor een verordening van de Raad houdende de totstandbrenging van een communautair systeem om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen (IUU);
- Ontwerp van gemeenschappelijk standpunt van de Raad tot verlenging van Gemeenschappelijk Standpunt 2004/694/GBVB betreffende aanvullende maatregelen ter ondersteuning van de daadwerkelijke uitvoering van het mandaat van het Internationaal Straftribunaal voor het voormalige Joegoslavië (ICTY);
- Transparantie – toegang tot documenten:
 - Confirmatief verzoek van de heer Olivier Remien (11/c/01/08);
 - Confirmatief verzoek 13/c/01/08.